

Jí² ti tún² 'e gasii¹ in San Pablo tii²i 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

Siin²¹ in Poo² 'e jí² lo tya' 'in jai² líi²i néei¹ Corinto

1 1 Jna-a, Poo², sái³na 'e jí² lo tyii' tii²i 'in tsá² néei¹ Corinto. Joon jna-a, Poo², líi¹na apóstol tya' Jesucristo to² tyú² Dios Jmii²¹. 'Øøi²¹-tsi tsá² 'e gatyii¹³ in Dios jna 'e cwo¹³oo tsá² júu³ tyú² tya'a. Siin²¹² jna'a caan²¹mo coon¹³ tsaru¹u' Timoteo 'e jí² lo tii²i 'in tsá² jai² líi²i Dios 'in néei¹ fuu²¹ Corinto coon¹³ jilee²¹ 'in jai² líi²i licaain²¹ li sii²¹ Acaya. **2** Cwauncwaa¹³i Ñu¹u' Dios coon¹³ Ña ñu¹u' Jesucristo jilee²¹naa' 'e cwoseen²¹naa' tyú²-u.

Ní² Poo² wúu¹

3 Cwoo¹³ jna'a 'maai¹³ 'in Dios tya' Ña ñu¹u' Jesucristo, 'ii Jmii²¹o jon. Joon fee¹mo-tsi 'wii²¹² tyii'i 'in Jmii²¹ do. Cwo¹o 'in Dios do jna'a jilaa²¹ fo'fee¹ tya'a. **4** Joon Dios do cwo¹o jna'a jilaa²¹ fo'fee¹ coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ nee²¹e 'e coon¹³ la joon jna'oo'o lí²-i cwóo¹³o'o 'e fo'fee¹ do 'e gacwo¹o Dios jna'a tya' tsá² xeei²¹ 'in seen²¹ in faí². **5** Tsu lagi nee²¹e 'e wúu¹ 'áai¹ 'e ganí² Cristo la joon jon 'ii¹³na'a coon²¹ fo'fee¹ tya'a. **6** Tsu 'wii¹³ joon mo ganee²¹e 'e wúu¹ joon gacwo¹ Dios jna'a fo'fee¹ coon¹³ la joon 'e galisá² fo'fee¹ tyii'i 'e cwóo¹³o'o 'naa'. Joon coon¹³ 'e fo'fee¹ 'e ga'ii¹³na'a joon gacwóo¹³o'o 'naa' jon, coon¹³ la joon taa²¹ jmaa²aa' 'e fee¹-'oo' coon¹³ 'e wúu¹ i'óo²oo' 'e li la li 'e wúu¹ ganee²¹e. Jmoo¹o Dios la joon ilisá² fo'fee¹ tyii' joon itiin¹³naa'. **7** Joon jo cu¹²-tsii'i coon¹³ 'naa' tsu nee²¹oo'o 'e xufiin¹³ ñí³ 'naa' wúu¹ la ganee²¹e la joon jon 'ii¹³naa' fo'fee¹ tya' Dios la ga'ii¹³ jna'a.

8 Tsaru¹u', iin²¹²na'a 'e liñii²¹ 'naa' 'e faí³ 'e galiseen²¹na'a coon²¹ li sii²¹ Asia. Tsu 'áa¹mo ganee²¹e 'e wúu¹ ca jiin¹³ jo itaa²¹gií'i. Joon galíi²na'a 'e jo iwóo¹³o'o 'e jiin¹i'in. **9** Líi¹na'a la líi¹i tsá 'in ti li ijúun²mo. Pe coon¹³ la joon ga'e² Dios jna'a xiiala ngii²¹i'i jo cu¹²-tsii'i coon¹³on. Joon 'in Dios do jmoo¹o jiin¹in tsá² 'in najúin¹. Dios do ga'e² jna'a wa'a ngii²¹i'i coon¹³ 'wa'pí³ tya'a jon'gi coon¹³ 'wa'pí³ tyii'i yia'a. **10** Dios ga'woo¹i jna'a jee²¹² 'e faí³ do ijúun²na'a joon ca no nogi i'wóo¹i jna'a. Joon jo cu¹²-tsii'i wa'a iwóo¹gi jna'a tsa'oo²¹ 'yíia¹ **11** wa'a 'naa'gií' uncoon¹³ jna'a coon¹³ 'e júu³ tyú² tyii'. Joon mi láí¹ Dios jna'a 'wii¹³ júu³ tyú² 'láai² do 'e gafuu²¹² 'naa' do joon fúu¹mo icwo¹² Dios 'maai¹³.

Cwoo¹ Poo² cwáain¹ 'e jo mo cwée¹i Corinto

12 Jløø¹³ moo'o 'wii¹³ 'e i¹-tsii'i 'e ningangii²¹²i'i tyani²ii' 'e tyú²-u joon jo mo tyii¹a'a 'naa' too² jiin¹³xu. Gauncoon¹³ Dios jna'a 'e gajmoo²¹o'o tyani tsá² la joon 'e tyú²-u jon' wa'a 'e jmií¹-tsii'i. **13** Joon mo gasii²¹²na'a

jí² tí²i 'naa' 'e taa¹³ jiin¹³ 'e júu³ tyii¹ 'e lí² untsaa¹³ 'naa' joon lí² 'øø²¹ mo-'oo'. Joon ga'i¹-tsii 'e lí² øø²¹ mo-'oo' tyú²-u. **14** Tsu nano cwii¹ moo' jna'a capii³ pe 'iin²¹² na 'e ilicwii¹ moo' jna'a 'e tyú²gi 'e coon¹³ la joon lí²-i jmaa²aa' jløø¹³ 'naa' 'wii¹³ jna'a, lagi ijmo²¹ o'o jløø¹³ 'naa' 'wii¹³ 'naa' mi tí² jmi²¹² icwée¹ i Ña'ñu¹ 'u' Jesucristo.

15 Jo¹ o galí² na jilaa²¹ 'elo, joon tsu 'wii¹³ joon, ga'i¹-tsii yajóø² na 'naa' nifu 'e coon¹³ la joon lí²-i jløø¹³ 'naa' tún² fu. **16** 'E ga'i¹-tsii li gangii²¹² na li née² naa' mi ní³ ii fu li sii²¹ Macedonia. Joon mi gaa¹³ na tún¹ foo¹³ na 'naa'. Joon mi yuui¹³ joon lí² uncoon¹³ 'naa' jna fu¹ 'yuu² na fu Judea. **17** ¿Tí lí² naa' 'e túin¹ júu³ tyiia mo ga'i¹-tsii jmóo³ oo 'elo pe jo gajmáa³ aa? ¿Tí lí² naa' 'e lí¹ na la lí¹ i 'in tsá² taan²¹² in juncwii²¹ 'in jo untiin¹³ júu³ tya'a? ¿Tí lí² naa' ifuu²¹² uu 'naa': “E joon ilí²”, pe 'i¹-tsii 'e jon² la joon ilí²; si ifuu²¹² uu 'naa' 'ee: “Jon² la joon ilí²”, pe 'i¹-tsii 'e joon ilí²? **18** 'Esa la joon-on, tsu Dios jma² a 'naa' júu³ 'e jo lí¹ naa' tsá² túin¹ júu³ tya'a. **19** Tsu Cristo Jesús, 'in Joon¹ Dios, jo lí¹ i la lí¹ i 'in túin¹ júu³ tya'a, joon Silvano, coon¹³ Timoteo coon¹³ jna cwoo¹³ o'o 'naa' jiin¹³ 'e júu³ tya' 'ii. Jmai² júu³ ja² mo 'e sá² tya' Cristo. **20** Joon jilaa²¹ júu³ ga'i¹ i Dios itiin¹³ in coon¹³ Cristo. Joon tsu 'wii¹³ joon un'góo³ o' Dios mi sá¹³ i 'e ja² mo júu³ tya'a 'wii¹³ i Cristo Jesús. **21** Joon 'in Dios do, 'ii 'in nigajmaa¹ a taa²¹ -a jna'a joongi taa²¹ 'naa' jon. Joon 'ii gatyii¹³ in jna'a. **22** Joon lawa sello tya'a gateen¹ in jna' 'e lí¹ naa' tsá² tya'a joon gasii²¹ i Espíritu Tyú² tya'a tsi jna' 'e lí¹ i lawa coon²¹ 'e sijni¹³ 'e i'ii¹³ na' jilaa²¹ 'e tí² na'.

23 Pe fuu²¹² uu 'naa' tyani Dios jo mo gacwéi¹ na jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto tsu jo mo gali'in²¹² na jmáa³ aa 'e gó² coon¹³ 'naa'. **24** Jo mo gali'in²¹² naa' tyuu¹³ 'u 'naa' to² 'ee 'ná¹ jai² lí² naa', jiin¹³ gali'in²¹² naa' 'e lijloø¹³ mogii¹ tsu tá² taan²¹² naa' coon¹³ 'e jai² lí² naa'.

2 **1** Joon tsu 'wii¹³ joon ga'i¹-tsii jo góo¹ gi 'e lí¹ na fa'í³ tsu 'ná¹ -a jii³ na 'naa' joon si cwo³ oo 'naa' fa'í³. **2** ¿Xiiala ilí² jmáa³ aa jløø¹³ na coon¹³ 'in do 'in jmáa³ aa jmaa¹ a fa'í³ 'ido? Coon¹³ la joon jo lí² jmáa³ aa jløø¹³ na coon¹³ 'naa'. **3** Tsu 'wii¹³ joon gají³ na 'naa' coon¹³ 'e jí² do 'e gasí³ na 'naa' tsu jo 'iin²¹² na góo³ oo wa'a jmáa³ aa fa'í³ coon¹³ 'in 'ná¹ unjløø¹³ na coon¹³. Tsu lí² na wa'a ijloø¹³ na la joon jon 'naa' ijmaa² aa' jløø¹³ naa'. **4** Joon mo gajmáa³ aa 'e jí² do joon ga'óo³ -oo fa'í³, xuui²¹² -tsii gatoo²¹ o jmi²¹ uní³ ii tsu jo 'iin²¹² na jmáa³ aa 'e 'óo² oo' fa'í³ coon¹³ 'e jí² do. Gali'in²¹² na 'e lí² ñí² ii xiiati 'áai¹ 'e 'iin²¹² na 'naa'.

Jmaa²aa' feei¹-oo' 'wii²¹² tya' 'in ga'láa¹ do

5 Joon jon'on jiin¹³ jna 'in ga'aa¹ a fa'í³ 'wii¹³ 'e gajmaa¹ a 'in tsá² do pe joon ga'aa² xuu¹ fa'í³ jon. Gafuu²¹² uu 'naa': “Ga'aa² xuu¹ fa'í³” tsu jo 'iin²¹² na lifee¹ gi tsaa² tya' 'ido. **6** Joon 'e wúu¹ ganí² 'in tsá² do to² tyuu²¹ naa' la jee²¹² fúu¹ moo', lín² mo 'e wúu¹ do. **7** Joon nano 'ná¹ jmaa² aa' feei¹-oo' 'wii²¹² tya'a, joon 'ná¹ cwo² oo' fo'fee¹ tya'a 'e coon¹³

la joon jo lí² xuui²¹²gi-tsi. **8** Tsu 'wii¹³ joon mǎ³ii tyaní²ii' 'iin²¹²moo' 'ido tún¹ jiin¹³ la nigali'iin²¹²moo'. **9** Joon mo gajmáa³aa 'e jí² do, gajmáa³-oo yuto² ijøø³na wa'a 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jiin¹³ la fuu²¹²uu 'naa'. **10** Joon wana jmaa²aa' feei¹-'oo' coon¹³ doñi'iin tsá², jna-a jon feei¹mo-tsii tya'a. Jmóo³oo feei¹-tsii tya'a, wa'a la jai² niga'láa¹a tyiia. Jmóo³oo la joon 'wii²¹² tyii' tyani Cristo. **11** Jmóo³oo la joon 'e jo lí² tsa'i² Satanás jee²¹² jna' tsu ñé³o' xiiala jmoo¹o 'ido.

Mo taan¹in Poo² fu Troas

12 Joon mo gacwéi¹na 'e fuu²¹ Troas 'e cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' Cristo tya' 'in néei¹ do lawa'a ganá¹ Dios coon²¹ fu¹ fee¹ tyiia 'e icwó³oo 'e júu³ tya' Ña'ñu¹u'. **13** Pe jo gatsee²¹na 'in tsaru¹u' Tito 'e fuu²¹ do, joon gajmaa¹a cu²u-tsii tsu jo gatsee²¹na. Tsu 'wii¹³ joon ga'íi³ii júu³ 'in tsá² do joon gangóo³oon fu li sii²¹ Macedonia.

Lí²o' 'wii¹³i Cristo

14 Cwóo¹³o' 'maai¹³ Dios tsu coon¹³ 'ii²¹ tya'a ilii¹i' 'in 'lii¹³ do 'wii¹³ Cristo Jesús. Joon la nii¹³ coon²¹ jmá² jmafuu²¹ la caain²¹, la joon gajmaa¹a Dios 'wii¹³ jna'a, gani¹³ 'e júu³ tyú² tya'a la caain²¹ li lí² nuu¹ tsá². **15** Tsu, jna'o', líi¹na' lawa coon²¹ 'e líi¹na' jmafuu²¹ 'e cwo¹o Cristo Dios. Joon 'e jmafuu²¹ do nii¹³ la 'o² 'in tiin¹³in tiin¹³ la 'in jo tiin¹³in. **16** Joon tya' 'in jo tiin¹³ 'e jmafuu²¹ do lí² lawa coon²¹ jmá² jmaxuu² 'e jngoo² tya' tsá². Nuú¹o pe jo nuu¹³u. Pe tya' 'in tsá² 'in tiin¹³ 'e jmá² do li lawa coon²¹ jmafuu²¹ 'e cwo¹ fu juncwii²¹ tya' tsá². Joon jiin¹³ jna'oo'o lí² jmá¹ jilaa²¹ 'elo tsu jo líi¹na'a la líi¹i 'in catyaai²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios wa'a lí² jna¹a cuu². **17** Lí² cii¹³i jmoo²¹o'o, tsu faa¹³a'a 'e cwáain¹ tya' Cristo tyani Dios coon²¹ cee tún²-un lawa tsá² 'in gasii²¹in Dios.

'E júu³ 'múui² 'e ga'íi¹i Dios

3 **1** Mi faa¹³ jna'a la no, ¿ti líi²naa' 'e jiin¹³ 'e untyuu²¹²na'a yiia'a tún¹? ¿Si líi²naa' 'ee 'e ná¹-a cwo¹³o'o 'naa' jí² 'e jin² xiiala líi¹na'a, si 'ná¹-a 'ee mii²¹i 'naa' 'e cwo²oo' jna'a jí² la joon la jmoo¹o 'inlíi¹³? **2** Jo 'ná¹ mii²¹i 'naa' la joon tsu 'naa'oo' yaanaa' líi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e jin² xiiala líi¹na'a. Jo 'ná¹gií¹ coon²¹ jí² xiia'. Tsu mo jóøi² tsá² 'naa' cón² tsá² cwáain¹ xiiala líi¹na'a. **3** Tsu 'naa', líi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a Cristo joon jna'oo'o gajoon¹³oo'o tya' tsá². Pe jo líi¹naa' coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a tsá² coon¹³ 'in¹ jmijní². Galíi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon 'in Dios 'in jiin¹ 'ii. Jo galíi¹naa' lawa jí² 'e gataan²an tsá² tsaa² cuun²¹² pe 'in Espíritu Tyú² do gataan²an 'e júu³ do tsi corazones tyii'.

4 Lí²-i sii¹³ jna'a 'naa' la joon tsu jo cu²-tsii'i coon¹³ Dios 'wii¹³i Cristo. **5** Jo lí² jmoo²¹o'o jiin¹³ coon²¹ yiia'a pe jmoo²¹o'o jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios. **6** Joon Dios do cwo¹o jna'a pí³ wa'a cwóo¹³o'o 'e júu³ 'múui² 'e

ga'ii'i. Joon 'e júu³ 'múui² do jo lí² wa'a jmaa¹ tsá² nũ¹³ 'e júu³ gajmaa¹ 'lii²¹² Moisés tsaa¹² cuun²¹². Pe 'e júu³ 'múui² do lí² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e cwo¹ 'in Espíritu tya' Dios tsá². Tsu 'e júu³ gacwo¹ 'lii²¹² Moisés do jmoo¹o júun²na'. Pe 'in Espíritu Tyú² tya' Dios do cwo¹o fu juncwii²¹ tyi'.

7 Joon 'e ley do 'e gacwo¹ 'lii²¹² Moisés galí² tsaa¹² cuun²¹². Joon mo gacwo¹ 'lii²¹² Moisés tsá² Israel 'e cuun²¹² 'e taa¹³ ley do galí² lawa coon²¹ 'e 'ya²gi 'áai¹. Joon 'e ni² Moisés do galijii¹mo 'áai¹ ca 'in tsá² Israel do jo lí² jøø² ní¹i xufiin¹³ nigaguui²¹ 'e jii¹ do. Pe wana gacwo¹ Dios coon¹³ 'e 'ya²gi 'áai¹ 'e ley do 'e jmoo¹o júuin² tsá² **8** 'e fee¹gi 'áai¹ 'e 'ya²gi tya' 'e júu³ 'múui² 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² jna'. **9** Coon¹³ 'e 'ya²gi ga'ii²¹ tsá² 'e ley do 'e píin² tsá² li 'ii²¹ pe 'e 'ya²gi 'áai¹mo 'e júu³ 'múui² tya' Dios 'e jin² 'e jo tsaa² røøi²¹gi'. **10** Tsu 'e 'ya²gi tya' 'e ley do jo 'áai¹ 'ya²gi mo 'i¹-tsi tsá² tya' 'e 'ya²gi 'áai¹gi tya' 'e júu³ 'múui² do. **11** Joon wa'a 'ya²gi 'e itaa¹²¹ catá² 'e 'ya²gi 'áai¹mo 'e itaa¹²¹ coon²¹ tøøi².

12 Joon tsu 'wii¹³ né³e'e xiiala lí² júu³ tyii¹ lí²-i faa¹³ jna'a jo cu²-tsii¹. **13** Jo jmoo²¹o' la gajmaa¹ Moisés do tsu 'in Moisés do gajlii²¹i ní¹i coon¹³ coon²¹ 'mi² 'e coon¹³ la joon jo lí² cón² 'in tsá² Israel do cwáain¹ 'e gaguu¹ 'e jii¹ ní¹i. Tsu jo taa¹²¹ 'e jii¹ ní¹i do. **14** Pe galí² tuun²¹mo 'e 'øøi²¹-tsi 'in tsá² Israel do. Joon ca jmi²¹² no mo untsáa¹ tsá² Israel 'e júu³ tsáai² gacwo¹ Moisés lawa'a 'íi¹³gi 'e 'mi² do tyaníi¹ joon jo 'øøi²¹-tsi. Jo mo gajan²an 'in tsá² Israel do 'e 'mi² do tsu jiin¹³ Cristo lí² jan²an 'e 'mi² do. **15** Joon ca jmi²¹² no jo 'øøi²¹-tsi tsá² Israel mi untsáa¹ 'e jí² tya' Moisés tsu lawa'a coon²¹ 'e jni¹³mo 'e 'mi² do joon jo tsatoo¹³ alma tya'a 'e júu³ do. **16** Pe lawa'a coon²¹ 'e gajan¹an 'e 'mi² do mo ja²mo galí² Ña'ñu¹u'. **17** Joon 'in Ña'ñu¹u' do lí¹i Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon jo injni¹³gi 'e 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'mi² do jileei²¹ 'in 'ii²¹i 'in Espíritu Tyú² do. **18** Joon jo jni¹³gi ní²i coon¹³ 'e 'mi² do pe lawa coon²¹ 'u¹ lí² ní²i joon la jii¹ coon²¹ 'u¹ coon¹³ 'yiañi¹ la joon jon ní²i jii¹ coon¹³ 'e 'ya²gi tya' Ña'ñu¹u'. Joon ti²xu ti²xu-u isí¹³ jna' ilí¹na' la lí¹i. Tsu 'e 'ya²gi tya' 'e lí² tyu²gi jee²¹² jna'. Joon 'in Ña'ñu¹u' do jmoo¹o jilaa²¹ 'elo joon 'ii lí¹i Espíritu do.

4 **1** Joon Dios gacwo¹ jna'a 'e to² jmoo²¹o' 'wii¹³ 'wo²-tsio. Joon tsu 'wii¹³ joon jo mo gajoon¹³o'on jiin¹³xu jmoo²¹o' 'e to² lo cwóo¹³o' 'e júu³ tyú² do. **2** Pe gatuu²¹²oo'o jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá² li'ooiin²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² fa'ii²¹. Joon jo tyiian¹³ jna'a tsá² too² jon²gi unsí²na'a 'e júu³ tyú² tya' Dios. Pe síi¹³i jileei²¹ tsá² jiin¹³ la tí² 'e júu³ jai² do. Joon coon¹³ la joon la jaain²¹ la jaain²¹ lí² cón² cwáain¹ tyani Dios xiiala jmoo²¹o' si 'e tyú² si 'e gó² ee. **3** 'E la ja²mo 'e sijni¹³ tya' 'inlíi¹³ 'e júu³ tyú² tyii¹ tya' 'e tiin¹³ tsá² pe sijni¹³mo jiin¹³ tya' 'in tsá² 'in 'yuui² fu¹ li 'ii²¹. **4** Joon 'in tsá² do jo jo³ lí²i tsu 'wii¹³ 'in Satanás, 'in tyu² to² juncwii²¹ lo, gajmee¹ 'in tsá² do lawa'a tsá² tuu²mo

coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsi. Joon jo jnéé²ⁱ xiiala jná² joo²¹ 'e júu³ tyú² tya' Cristo tyíin¹ in fu ñu'fú². Joon 'in Cristo do lí¹i la lí¹i Dios. **5** Joon mi cwóo¹³ o'o 'e júu³ tyú² do, jo faa¹³ a'a cwáain¹ tyii'i yia'a pe faa¹³ a'a cwáain¹ tya' Jesucristo 'in lí¹i Ña'ñu^{1u}. Joon jna'oo'o jiin¹³ lí¹na'a tsá² 'in unji²in 'naa' 'wii¹³ Cristo. **6** Tsu Dios do gajin²in: "Cwojnee²¹ joo²¹ li 'i¹ nnu²¹." 'Ii jon lawa'a gajmaa¹ a 'e jná² joo²¹ tsi alma tyi' coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsi' 'e coon¹³ la joon liné^{2e} 'e 'ya²gi tya' Dios 'e 'e²e Jesucristo jna'.

'Ii²¹ tya' Cristo saan²¹o'

7 Joon 'e júu³ tyú² tyii'i lo lee²¹e'e coon¹³ cuerpos tyii'i 'e li la li tu² cwoo¹³ 'e 'wó¹mo 'áai¹ tsu coon¹³ la joon lí² ñí² tsá² 'e 'ii²¹ fee¹ tya' Dios jilaa²¹ 'elo jon' tyijna'a yia'a. **8** Joon xufiin¹³ 'oo²¹ o'o faí³ doñixiaa' tsaa²¹ a'a jo tyuu²¹ u'u 'e fu¹ taa²aa'a, joon xufiin¹³ 'i¹-tsii'i 'láai² 'áai¹ jo 'goo²¹ o'o jmoo²¹ o'o. **9** Joon xufiin¹³ 'øø¹mo tsá² jna'a jo tiuui²gi Dios jna'a. Joon xufiin¹³ tyuu¹³ tsá² jna'a ca ti ni wó² jo júun²na'a. **10** Joon doñixiaa' ngii²¹i'i, ngii²¹i'i coon²¹ fu¹ li lí² júun²na'a la gajúin¹ Jesús. Joon coon¹³ la joon lí² ñí² tsá² 'e 'ii²¹ tya' Jesús do 'e uncoon¹³ jna'a 'e jo júun²na'a. **11** Joon la 'ii²¹² toon²¹o'on fu juncwii²¹ lo ngii²¹i'i ijúun²moo'o 'wii¹³i Jesús 'e coon¹³ la joon lí² cón² tsá² cwáain¹ 'e ngii²¹i'i 'wii¹³ cwáain¹ tya' Jesús la 'ii²¹² too²¹o'o cuerpo tyii'i. **12** Joon ngii²¹i'i ijúun²moo'o 'e coon¹³ la joon ilisá² fu juncwii²¹ tyii'.

13 Ni jí² tya' Dios 'e jin²: "Ja²mo galí²na, tsu 'wii¹³ joon gafo³oo." Joon la jai² galí²i 'in tsá² do la joon jon ja²mo lí²na'a joon faa¹³oo'o. **14** Tsu né³oo'o 'e Dios gaunjiin¹in Ña'ñu^{1u} Jesús jee²¹² 'lii²¹² joon né³oo'o jon 'e Dios do iunjiin¹in jna'a caan²¹mo coon¹³ Jesús. Joon caan²¹mo coon¹³ 'naa' itee²e jna'a fu li tyíin¹in. **15** Joon jilaa²¹ 'elo galí² tya' 'e tyú² tyii', tsu mo gangafuu¹ 'in tsá² do 'in ga'ii²¹ 'e tyú² 'e cwo¹ Dios tsá² la joon gacwo¹ 'láai²gi 'maai¹³ Dios joon coon¹³ la joon untyú¹gi tsá² Dios.

16 Tsu 'wii¹³ joon jo tuu²¹ u'u 'e fu¹ taa²a'a jiin²¹xu. Joon xufiin¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na'a ningatsáa²i ti' xu-u, 'e espíritu tyii'i ningalimú²mo la coon²¹ jmii²¹². **17** Tsu jo 'ii²¹ 'e wúu¹ saan²¹a'an fu juncwii²¹ lo tsu jmoono ityeei²¹. Pe 'e wúu¹ saan²¹a'an lo ijná² tyijna'a coon²¹ 'e fee¹ 'e tyú²gi tyii'i, 'e 'ya²gi 'áai¹ 'e jo tyéi¹. **18** Tsu 'wii¹³ joon jo cwáain¹ lee²¹e'e coon¹³ 'e lí² jnéé²ⁱ tsá² pe lee²¹e'e cwáain¹ coon¹³ 'e jo jnéé²ⁱ tsá². Tsu jo taa²¹a 'e lí² jnéé²ⁱ tsá² pe taa²¹a coon²¹ tøø²mo 'e jo jnéé²ⁱ tsá².

5 **1** Tsu né³-oo'o 'e moo¹ taa²na'a li la li coon²¹ 'nú¹ 'e jo taa²¹. Joon wa'a gaxéi¹ 'e moo¹ taa²na'a no nigatyaa¹ Dios tyú² coon²¹ 'e 'míi² fu ñu'fú² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon jo gajmaa¹ tsá² 'e 'míi² do. **2** Joon la 'ii²¹² taa²na'a 'e moo¹ no 'óon² jna'a tsu 'iin²¹²na'a 'áai¹ 'e tyii¹³i'i pe lawa'a sin¹i'in 'e 'míi² do 'e sá² fu ñu'fú². **3** Joon coon¹³ la joon jo ti' ringú¹na'a tsu ityii¹³i'i 'e sin¹i'in 'míi² do. **4** Joon la 'ii²¹²

taa²na'a 'e moo¹ taa²na'a, 'e lí² lawa 'nũ²¹u'u, 'óon² jna'a joon saan²¹ jna'a faí³. Pe jo 'iin²¹²na'a wóo¹³o'o 'e sin¹i'in tsáai² pe 'iin²¹²mogii'i 'áai¹ 'e tyii¹³i'i 'e sin¹i'in 'míi² do 'e sá² fu ñũ¹fú² 'e coon¹³ la joon 'e jo taa²¹ tyii'i iunsii²moo'o coon¹³ coon²¹ juncwii²¹ 'míi². **5** Joon 'yũ² to² la joon gajmee¹i Dios jna'a joon gacwo¹o jna' 'in Espíritu Tyú² tya' ilí² tsaa²¹mo-tsii'i i'ii¹³na'a jilaa²¹ icwo¹ Dios tsá².

6 Tsu 'wii¹³ joon jo cu¹²-tsii'i joon né³oo'o 'e la 'ii²¹² taa²na'a 'e moo¹ taa²na'a lo jo toon²¹²o'on coon¹³ Ña'ñũ¹u'. **7** Joon coon¹³ 'e jai¹² líi²na'a ngii²¹i'i jon' coon¹³ 'e nee²¹e'e. **8** Jo cu¹²-tsii'i joon 'iin²¹²mogii'i 'e tũ²¹u'u 'e moo¹ taa²na'a lo joon tsacwoo²¹o'o coon¹³ Ña'ñũ¹u'. **9** Tsu 'wii¹³ joon cwo¹-tsii'i jmoo²¹o'o jiin¹³ la 'iin²¹²in Ña'ñũ¹u' xũfiin¹³ taa²na'a moo¹ taa²na'a no si jo taa²na'a 'ee. **10** Joon Cristo ijmáa¹a 'ii²¹ tya' jile¹'e joon la jaain²¹ la jaain²¹ i'ii²¹i 'e tíi²i tya' 'e gajmaa¹a mo táa¹i moo¹ táa¹i. I'ii²¹i jiin¹³ la 'e nigajmaa¹a si 'e tyú² si 'e gó² 'ee.

Tyú² 'ii¹ fu juncwii²¹ 'wii¹³i Cristo

11 Joon tsu 'wii¹³ né³e'e 'e 'ná¹ li 'gøøi²¹ tsá² Ña'ñũ¹u' cwo¹-tsii'i 'e lií² tsá² xiiala líi¹na'a. Pe ñí² Dios xiiala líi¹na'a joon 'i¹-tsii 'e 'naa'oo' jon ñí²ii'. **12** Jo faa¹³a'a 'naa' 'e untyuu²¹moo'o yiia'a tyaní²ii'. Pe 'ii²¹² jna'a 'e jløø¹³naa' 'wii¹³ jna'a. Joon coon¹³ la joon 'e sá² 'e fuu²¹² 'naa' 'in tsá² do 'in unjløøi¹³ yaai jiin¹³ coon¹³ 'e lí² jnee¹i tsá² jon' coon¹³ 'e sá² 'e 'yũ²-tsi. **13** Joon wa'a 'i¹-tsi 'in tsá² do 'e tsá² caa²¹²mo jna'a cwáain¹ tya' Dios 'e joon, pe wa'a jo caai²¹² jna'a jmai² 'e tyú² tyii' jmoo²¹o'o. **14** Joon tsu 'wii¹³ gali'in²¹²in Cristo jna'a 'ná¹ untiin¹³ jna'a jiin¹³ la to² nũ¹³u'u. Joon 'i¹-tsii'i 'e gajúin¹ jaain²¹ tsá² tya' jilee²¹mo, joon wana gajúin¹ 'in jaain²¹ do tya' jilee²¹mo joon nijúin¹ jilee²¹. **15** Joon Cristo gajún¹mo 'wii²¹² tya' jilee²¹. Joon tsu 'wii¹³ gajún¹mo Cristo 'wii²¹² tya'a joon gajiiin¹o jee²¹² 'lii²¹² 'e coon¹³ la joon 'ná¹ jmá¹ tsá² taan²¹²in fu juncwii²¹ jiin¹³ la to² tyu²u, jo 'ná¹gi jmáa¹a jiin¹³ la to² tyu² yaai. **16** Tsu 'wii¹³ joon jo lé²gii'i cwáain¹ tya' tsá² la jmoo¹o 'in tsá² 'in 'i¹-tsi jiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. La joon ga'i¹-tsii'i tya' Cristo la mo jéei¹ pe jo 'i¹gi-tsii'i la joon no. **17** Tsu mo licaan²¹in tsá² coon¹³ Cristo galí² 'míi²mo 'ii. Gatsé¹mo 'e siin¹³ do tsu gacwá² 'e 'míi².

18 Joon Dios gajmaa¹a jilaa²¹ 'elo. Joon 'in Dios do gajmaa¹a 'e saan²¹an' røø²¹ coon¹³on 'wii¹³i Cristo. Joon gacwo¹o Dios jna'a to² 'e jmoo²¹o'o 'e seein²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios. **19** 'E 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'wii²¹² Cristo jmoo¹o Dios 'e seein²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ røø²¹ coon¹³on, jo cón²gi cwáain¹ tsaa² 'noo¹o tsá². Joon gatya¹a Dios cwoo²¹o'o 'e júu³ tyú² do 'e jmoo¹o tsá² røø²¹ coon¹³ Dios. Joon jna'oo'o 'ná¹ cwoo¹³o'o tsá² xeei'. **20** Tsu 'wii¹³ joon líi¹na'a lawa'a tsá² 'in gasii¹in Cristo. Joon lawa 'e mí² Dios tyaní²ii' mi mii²¹i'i tyaní²ii'. Joon mii²¹i'i tyaní²ii': Cwoseen²¹naa' røø²¹ coon¹³ Dios. **21** Jo ga'ngo¹o Cristo jiin¹³ coon²¹

tsaa². Pe 'wii'¹³i tyijna' gacwo¹ Dios Cristo tsaa² tyi' 'e coon¹³ la joon lí²-i lisaan²¹ jna' 'in tyúí¹ la tyúí¹ Dios.

6 1 Caan²¹mo jmoo²¹o'o to² coon¹³ Dios, joon mii²¹i'i tyaní²ii' jo cwóo²oo' wa tsáa¹a lí' caai¹ 'e gajmaa¹a Dios feei¹-tsi 'wii'²¹² tyi'naa'. **2** Tsu ni jí² tya' Dios jin²in:

Ganúu³oo júu³ tyi'i mo galí² feei¹-tsii;

gauncoon¹³ jna 'nu 'e jmii²¹² gajmáa³aa tiin¹³ 'nu.

Joon nano sii¹³i'i 'naa' jmii²¹² no-o 'e feei¹-tsi Dios tya' tsá²; 'e jmii²¹² no-o 'iin²¹²in Dios jmaa¹a tiin¹³ tsá².

3 Joon jo jmoo²¹o'o jín¹ tya' jiin¹³ jaain²¹ tsu la joon jo lí² faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' 'e to² jmoo²¹o'o. **4** Pe 'iin²¹²moo'o 'ee¹³e'e tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²¹o'o 'e jmoo²¹o'o jiin¹³ 'e to² tyu² Dios. Coon¹³ jilaa²¹ 'e ngii¹i jna'a 'ee¹³e'e tsá², coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e ganee²¹e'e joongi coon¹³ jilaa²¹ jmii²¹² 'aa²¹² tyii'i joongi coon¹³ jilaa²¹ faí³ galí² saan²¹a'an 'ee¹³e'e tsá² 'e jmoo²¹o'o to² tyu² Dios. **5** Nigapó² tsá² moowoo²¹o'o; joon nigatain² tsá² jna'a 'nuñí³; joon gajmee²¹mo tsá² jna'a mii¹³. Joon nigajmoo²¹o'o to² 'ii²¹. Sá²-a mo jo gacwuu²u'u joon gangii²¹na'a 'e jo sá² tye¹e'e.

6 Joon coon¹³ 'e jmoo²¹o'o jmai² 'e tyú²; joon coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsii'i 'ee¹³e'e tsá² 'e jmoo²¹o'o to² tya' Dios. 'Ee¹³e'e jon coon¹³ 'e 'wó²-tsii'i joongi coon¹³ 'e feei¹-tsii'i joongi coon¹³ 'in Espíritu Tyú² 'in uncoon¹³ jna'a. 'Ée¹³e'e jon coon¹³ xiiala 'iin²¹²moo'o tsá² xeei' 'e jmoo²¹o'o tó² tyu² Dios. **7** Joon lini¹ tsá² 'e jmoo²¹o'o 'e to² tyu² Dios 'wii'¹³ coon¹³ 'e júu³ jai² 'e cwóo¹³o'o tsá² joon 'wii'¹³ 'e 'ii²¹ tya' Dios 'e 'oo²¹o'o. Joon tsu 'wii'¹³ jmoo²¹o'o jiin¹³ 'e tyú²-u lawa'a un'gøø¹³na'a yiia'a. **8** Sá²mo 'e un'goo¹ tsá² jna'a, sá²mo jon jo un'goo¹ tsá² jna'a. Sá²mo 'e faa²¹ tsá² tyú² tyii'i, sá²mo jon faa²¹ tsá² 'laa²¹ tyii'i. 'Inlíi¹³ jin² 'e tsá² tajuu²¹mo jna'a, 'inlíi¹³gi jin² 'e ja²mo júu³ tyaa²¹a'a. **9** Sá²mo faa²¹a lawa'a jo cwii¹in jna'a, pe sá²mo jon 'e faa²¹a lawa'a cwii¹in jna'a. Mo líi¹³ ngii²¹i'i tóin¹ 'mó¹ pe saan²¹gii'i. Nee²¹e'e wúu¹ 'áai¹ pe jo mo gajúun²na'a.

10 Joon xufiin¹³ toon²¹o'on faí³, toon²¹o'on 'e jløø¹³moo'o jon. Joon xufiin¹³ tañíi²moo'o fúu¹mo tsá² 'ii²¹i 'láai² 'e jmaai¹ to² tya'a 'wii'²¹² tyii'i. Joon xufiin¹³ jo 'e sá² tyii'i Dios cwo¹o jna'a jilaa²¹ 'e 'naa²¹na'a.

11 Tsaru¹u' 'in néei¹ Corinto, nigafee¹³na'a 'naa' coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹. Nigafee¹³na'a 'naa' jiin¹³ la tí² 'e 'i¹-tsii'i. **12** Jløø¹³moo'o 'wii'¹³ 'naa' pe 'naa'gii' jo jløø¹³naa' coon¹³ jna'a. **13** Tsu 'wii'¹³ joon mii³ii tyaní²ii' lawa jaain²¹ jmii²¹ tsá², untyuu²¹-oo' 'wii'²¹² tyiia la galí² tyú²-tsii 'wii'²¹² 'naa'.

Taain²¹² Dios jee²¹² jna'

14 Jo uncaan²¹naa' coon¹³ 'in tsá² 'in jo jai² líi²i tsu jo jmee¹i tyii'. Jo lí² uncaain²¹ tsá² 'e tyú² coon¹³ 'e gó². Jo lí² cai² tsá² 'yiañi' coon¹³ 'e nuu²¹. **15** Jo lí² jmá¹ tsá² coon²¹ røøi²¹ Cristo coon¹³ Satanás. Wa'a la joon, xiiala ilí² uncaain²¹ 'in tsá² jai² líi² coon¹³ 'in jo jai² líi²i?

16 ¿Xiiala lí² tsáí² dioses 'in gajmee¹ i tsá² li tyu¹² Dios to²? Pe 'naa' líí¹ naa' tsá² 'in tyu¹² Dios, 'in jiin¹, to². Jiin¹³ la nigajin¹² Dios:

Intaan²¹² na joon ingii²¹² na jee²¹² 'ii; joon ilíí¹ na Dios tya'a, joon 'in tsá² do ilíin² tsá² tyiia.

17 Tsu 'wii¹³ joon gajin¹² o jon Ña'ñu¹ u':

Jeen¹³ naa' jee²¹² 'in tsá² do joon siin¹³ naa' coon¹²¹.

Jo un'lii²¹ naa' yaanaa' coon¹³ 'e gó²

18 joon i'ii¹³ na 'naa' joon ilíí¹ na lawa jaain²¹ 'Ñú² u' joon 'naa' gii' ilíin² naa' lawa xuui²¹² tsañu¹ joon xuui²¹² tsamí² tyiia.

La jon jin¹² 'in Ña'ñu¹ u' 'in jmaa¹ a jilaa²¹ 'e 'iin²¹² in.

7 **1** 'E lo-o 'e júu³ ga'ii¹ i Dios tyi', tsaru¹ u', 'in 'iin²¹² na. Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a tuu²¹² u' jilaa²¹ 'e un'lii²¹ jna', tiin¹³ la ngu¹ toon²¹² o' lagi espíritu tyi'. Joon tsu 'wii¹³ un'goo² o' Dios 'ná¹ cwoo¹³-tsi' 'e ngii²¹ i' 'e tyú² na' tyaní¹ i.

Jløø¹³ mo Poo² coon¹³ 'in tsá² néei¹ Corinto

2 iWa'a núu³ duu' júu³ tyiia! Jo mo ga'laa²¹ a'a tya' jiin¹³ jaain²¹ 'naa' jon'gi ga'ée¹³ e'e júu³ gó² jon'gi mo gatyíin¹³ a'an 'naa' too² jiin¹³ jaain²¹.

3 Joon jo fuu²¹² uu 'naa' wa'a cwo² oo 'naa' tsaa² tsu la mo gafuu²¹² uu 'naa' la jéei¹ jløø¹³ moo coon¹³ 'naa' wa'a saan²¹ gi' si júun² mogi' caan² mo 'ee. **4** Jo cu¹²-tsii coon¹³ 'naa' joon jløø¹³ moo 'áai¹ coon¹³ 'naa'. Joon xufiin¹³ nee²¹ e'e wúu¹ jo tuu³ u' e fu¹ 'yuu² na joon jløø¹³ moo.

5-6 Tsu nicwée¹ i Tito joon coon¹³ júu³ tyaan¹ an Dios gatyá²-tsii' i 'e unjløø¹³ na'a 'wii¹³ 'naa'. Joon xufiin¹³ jo mo ga'ii¹² wo¹ oo'o ca gatyalii²¹ i' i fu Macedonia, ñí² Dios xiiala tya¹-tsi tsá² 'in seen²¹ in fa'í³. Tsu doñixiia' ngii²¹ i' i lawa'a coon²¹ 'e injnií¹³ moo'o. Gali'iin²¹² in tsá² jmaa¹ a 'e gó² tyii' i joon 'i¹-tsii' i 'áai², 'goo¹²¹-oo'o wa' coon²¹ to² tyii' i 'e ngó¹ li caai¹. Pe gatyaa¹-tsii' i mo gacwéi¹ Tito. **7** Gatyaa¹-tsii' i tsu 'wii' gacwéi¹ Tito pe gatyaa¹-tsii' i jon tsu 'wii¹³ jløø¹³ mo Tito 'wii¹³ 'naa'. Joon gatyaa¹ o júu³ xiiala 'iin²¹² naa' jøø²¹² naa' jna'a. Gatyaa¹ o jon júu³ xiiala galixuui²¹² 'oo' joongi xiiala ga'i¹-oo' 'áai¹ 'wii²¹² tyiia. Joon mo gatyaa¹ a 'e júu³ lo galijløø¹³ na 'áai¹ gi.

8 Caan²¹ moxú galíí¹ na mo galixuu²¹² mo-'oo' 'wii¹³ 'e jí² do 'e gasii² na 'naa'. Pe jo líí¹ gii la joon. Tsu wana ga'i¹-tsii caan²¹ mo 'wii¹³ xuui²¹² mo-'oo' coon²¹ sii¹³ xú, **9** pe nano jløø¹³ moo. Jløø¹³ moo jon' tsu 'wii¹³ galixuu²¹² mo-'oo' pe jløø¹³ moo tsu 'wii¹³ gajo¹² o-'oo' coon¹³ 'e galixuu²¹² mo-'oo' do. Joon gajmaa² aa' jiin¹³ la gali'iin²¹² in Dios tsu 'wii¹³ joon jo gajmee¹³ na'a 'naa' coon¹³ 'e xuui²¹² mo-'oo' do. **10** Tsu wa'a jmoo¹ o tsá² la 'iin²¹² in Dios 'wii¹³ galixuu²¹² mo-tsi itiin¹³ mo joon jo 'ná¹ caain²¹ líí² i. Pe wa'a jmoo¹ tsá² xuui²¹²-tsi jiin¹³ la líí¹ i tsá² taain²¹ fu juncwii²¹, ijúun¹ mo jon. **11** Joon tsu 'wii¹³ galixuu²¹² mo-'oo' coon¹³ 'e jí² do gajmaa² aa' la 'iin²¹² in Dios. iJoon jøø² øø' xiiala cwo'í¹ i! Ga'i¹-oo' coon²¹ tún² 'e cwáain¹ do. Joon gali'iin²¹² naa' jmaa² aa' jna júu³ jiin¹³ la

tí². Gatii²¹² 'nii²¹-oo' 'wii²¹² tyii' yaanaa'. Pe joon gafoo²moo' jon. Pe mo ngí²i joon gali'in²¹²naa' jøø²¹²naa' jna joon gali'in²¹²naa' 'e²ee' wúu¹ 'in tsá² 'in ga'láa¹ do. Coon¹³ jilaa²¹ 'elo ga'ee¹³oo' jna 'e jo 'e tsaa² tyii' sá².

12 Joon gasii²¹na 'e jí² do tyii' pe jo gasii²¹na 'e jí² do wa'a 'e 'iin²¹²na uncoon¹³ 'in tsá² do 'in ga'láa¹ jon'gi 'wa'a 'iin²¹²na uncoon¹³ 'in ga'láa¹ tya'a do. Gasii²¹na 'e jí² do tyii' wa'a icón² 'naa' cwáain¹ xiiati 'e 'i¹-tsii'i 'naa' tyani Dios. **13** Joon gatyaa¹-tsii'i mo ganuu²¹u'u 'e júu³ do.

Gatya¹-tsii'i 'e júu³ do pe jløø¹³mogii'i 'áai¹ 'e tyú²-u 'íi¹-tsi Tito, tsu jilee²¹naa' gauncoon¹³ 'ii tsu joon jo cu²gi-tsi tyii'. **14** Tsu gafuu²¹²uu Tito 'e tyú²-u tyii' joon 'naa' jo mo gacwóo²oo' fa'ii²¹ tyiia. Pe gatiin¹³ 'naa' jilaa²¹ júu³ jai² 'e gafuu²¹²uu Tito tyii' joon la jai² 'e júu³ gafuu²¹²uu Tito tyii' la joon jon júu³ ja²mo 'e júu³ gafuu²¹²uu 'naa'.

15 Joon 'áa¹mo gali'in²¹²gi Tito 'naa' mo gati²-tsi xiiála gajmaa²aa' núu¹³uu, joon ga'ii¹³naa' 'ii joon 'gøø²¹moo' wa'a jo jmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²in. **16** Joon nano jløø¹³moo 'e jo 'e 'ná¹gi ngii²¹²na cu²-tsii coon¹³ 'naa'.

Cwó²oo' cuu² 'e 'yaai¹-oo'

8 **1** Joon, tsaru¹u, 'ii²¹² jna'a jmoo¹³o'o júu³ 'naa' xiiála líi¹ 'in tsá² néei¹ Macedonia 'in jai² líi²i Dios, xiiála gauncoon¹³ Dios 'ii. **2** 'In tsaru¹u' 'in néei¹ Macedonia do ga'aa¹a fa'í³ 'áai¹ joon xufiin¹³ nii¹in wúu¹ 'áai¹ jløø¹³mo. Tañí²mo 'áai¹ pe tsu 'wii¹³ jløø¹³mo 'áa¹mo gacwo¹o cúu¹u tya' 'in tsaru¹u' néei¹ Judea lawa líi¹i tsá² sá² cuu². **3** Joon jmáa³aa júu³ jai² 'e 'in tsá² do gacwo¹o 'yaai¹-tsi ce xiiá²¹ jiin¹³ lí². Pe 'i¹-tsii 'e 'in tsá² gacwo¹o 'láai²gi ce xiiá²¹ jiin¹³ lí². **4** 'Áai¹ gamii¹i 'in tsá² do tyanii²¹i wa'a cwooi²¹² jna'a 'ido 'e uncoon¹³on 'in tsaru¹u' catyaa² néei¹ Judea. **5** Joon gajmaa¹a 'láai²gi la ga'i¹-tsii'i. Tsu nifu gacwóo¹i 'yaai tya' Ña'ñu¹u' joon ngii¹ joon gacwóo¹i 'yaai tyijna'a jiin¹³ la 'iin²¹²in Dios. **6** Joon tsu 'wii¹³ ga'láa² Tito 'wii²¹² la mo jéi¹ 'e uncaan²¹in 'e cuu² do 'e 'iin²¹²naa' cwóo²oo' gamí³ii tyaní¹i wa' 'e untiin¹³mo 'e to² do. **7** 'Naa' nigajmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú²-u. Ja²mo líi²naa' júu³ tya' Dios, joon ñí² 'naa' 'é²ee' 'e júu³ do. Joon røø²¹ øøi²¹-oo'. 'Áa¹mo 'iin²¹²naa' jna'a. Joon nano fee¹gi jmaa²aa' coon¹³ 'e licaain²¹ 'e cuu² do.

8 Jo fuu²¹²uu 'naa' 'elo wa'a tyu²uu 'naa' to² jiin¹³ 'iin²¹²na 'e liñii²¹ 'naa' xiiála jmoo¹o 'in tsá² catyaa² 'in 'yaai¹-tsi. Jiin¹³ 'iin²¹²na litsáai¹-tsii wa'a la ja²mo 'iin²¹²moo' Dios coon¹³ tsá². **9** Tsu ñii²¹ 'naa' xiiála gajmaa¹a Ña'ñu¹u' Jesucristo feei¹-tsi 'wii¹³ 'naa'. Fu ñu¹fú² ga'aa¹a jilaa²¹, pe tsu 'wii¹³ gali'in²¹²in 'ido 'naa' gatuu¹u' jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon galiin²in lawa tsá² tañí²mo 'wii¹³ 'naa'. Joon tsu 'wii¹³ galí¹i Cristo lawa'a tsá² tañí²mo 'naa'gii' galí¹naa' lawa'a tsá² 'in 'oo¹o jilaa²¹.

10 No-o 'e 'i¹-tsii 'e tyú²gi tyii' cwáain¹ tya' 'e cuu² do. Ningóo¹ coon²¹ jiin²¹ 'e 'naa' nifu ga'láa² 'wii²¹² uncaain²¹ 'e cuu² do. Jo gacwó²oo'

tyitsaai²¹² pe 'yaai¹-oo' gacwó²oo'. **11** Joon nano cwóo²gi¹ 'e 'yaai¹-oo' ce gatséi¹ jiin¹³ la ga'láa² 'wii²¹². Cwóo²oo' la jaan²¹naa' jiin¹³ la tí² 'e 'oo²oo'. **12** Tsu wa'a tsai¹² 'iin²¹²in tsá² cwo¹ pe xü-ü 'oo¹o 'iin²¹²in Dios 'e cwo¹ tsá² 'e 'oo¹o jon' 'e jo 'oo¹o.

13 Jo 'iin²¹²na 'e uncoon¹³ 'naa' tsá² xeei²¹ joon 'naa'gi¹ tuu²naa' jo 'e sá² tyii'. **14** Jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'e lí² coon²¹ røø²¹ mo jee²¹² jna'. Tsu nano 'oo²oo' 'e iuncoon¹³ coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tya' 'ido pe ijó¹ coon²¹ jmi²¹² i'oo¹o 'ido 'e iuncoon¹³ 'naa' coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tyii'. Coon¹³ la joon ilí² coon²¹ røø²¹i. **15** Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: "Joon 'in 'oo¹o 'láai²gi jo gasái¹ tya'a; joon 'in 'oo¹o xü jo ga'naai²¹ tya'a."

Ijaa²mo Tito tún¹

16 Pe cwo¹³-oo 'maai² Dios tsu 'wii¹³i Dios do-o 'i¹-tsi Tito 'naa' jiin¹³ la 'i¹-tsii. **17** Joon mo gafuu²¹²uu Tito wa'a itsajøøi²¹² 'naa' ga'ii²¹mo júu³ røø²¹ tsu líi¹gi 'aa¹mo 'naa'. Joon nano itsajøøi²¹² 'naa' 'e 'yaai¹-tsi 'ña'-o.

18 Joon caan²¹mo coon¹³ Tito siin²¹na'a jaain²¹gi tsaru¹u' 'in jileei²¹ tsaru¹u' catyaaí²gi faa²¹ tyú² tya'a. Faa²¹ tsá² tyú² tya'a tsu røø²¹ gajmaa¹a to² tya' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². **19** Joon 'in tsá² jai¹² líi²i Cristo 'in néei¹ lo gatyii¹³in 'in tsaru¹u' no 'e tsáa¹a caan²¹mo coon¹³ jna'a 'e uncoon¹³ jna'a la 'ii²¹² uncaan²¹na'a 'e cuu² do. Jmoo²¹o'o la joon tsu 'iin²¹²na'a 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Ña'ñü¹ü' joon 'e 'iin²¹²na'a uncoon¹³ jna'a tsá² xeei²¹. **20** Joon coon¹³ la joon lí²-i tyuu¹³na'a 'e cwo¹ tsá² jna'a tsaa² cwáain¹ tya' 'e cuu² 'e uncaain²¹ jna' no. **21** Tsu cwoo¹³-tsii'i jmoo²¹o'o jilaa²¹ 'elo 'e tyú²-ü jon'on jiin¹³ tyani Ña'ñü¹ü' pe tyani jilee²¹mo tsá² jon.

22 Joon, caan²¹mo coon¹³ 'ido siin²¹ jna'a jaain²¹gi tsaru¹u' 'in ga'e² jna'a 'e cwo¹²-tsi tsáa¹a joon 'áai¹gi nano 'e jo cu²gi-tsi coon¹³ 'naa'.

23 Joon wa'a ungi¹i tsá² 'naa' cwáain¹ tya' Tito, cwosii¹³duu' 'e jaain²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna 'ido joon jmaa¹a to² coon¹³ jna wa'a uncoon¹³ 'naa'. Joon wana ungi¹i tsá² 'naa' cwáain¹ tya' 'in tsaru¹u' catyaaí² do cwosii¹³duu' 'e 'in tsá² jai¹² líi²i Dios néei¹ Macedonia gasiin²¹ 'ii joon jmaa¹³a tsá² júu³ 'e 'ya²gi tya' Cristo. **24** Tsu 'wii¹³ joon mi cwolín²in 'in tsá² lo jee²¹² 'naa' é²ee' 'in tsá² lo xiiala 'iin²¹²naa' 'ii joongi 'ee 'wii²¹² jløø¹³na'a coon¹³ 'naa'. Joon iliní² jileei²¹ 'in catyaaí² 'in jai¹² líi²i.

Cuu² gauncaain²¹ do

9 **1** Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² do 'e uncaan²¹na' tya' 'in tsá² tya' Dios néei¹ Judea jo 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa' **2** tsu ñíi³oo 'e 'iin²¹²naa' uncóon¹³oon'. Jløø¹³moo mo fuu²¹²uu 'in tsá² néei¹ líi² sii²¹ Macedonia 'e ningóo¹ coon²¹ jiin²¹ 'e gali'iin²¹²naa' 'in néei¹ Acaya 'e jmoo²oo'. Joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'e 'yaai¹-oo' gatyaa¹-tsi 'in tsá² néei¹ Macedonia 'e jmoo¹o jon. **3** Jo 'e si'neei¹³ isíi³na 'in tsaru¹u' no 'e jo ngíi¹i licaai²¹ jilaa²¹ júu³ tyú² 'e gafuu²¹²uu tsá² 'wii²¹² tyi'naa' cwáain¹

tya' cuu² do. Joon coon¹³ la joon lí²-i tyaa²aa' tyú² 'e cuu² jiin¹³ la gafuu²¹²uu 'in tsá² néei¹ Macedonia. 4 Tsu wa'a yí³aa coon¹³ 'in tsá² seein²¹ Macedonia joon jo náa¹ tyú² tyii' mi cwée¹na fa'í²¹ ilíin²na'a tsu jo 'ee galí² cu²-tsii'i coon¹³ 'naa'. Joon 'naa'gii' i'oo²oo' fa'í²¹ jon. 5 Tsu 'wii¹³ joon galitsáa¹mo-tsii 'e tyú²gi wa'a 'e sii³na 'in tsaru¹u' do tsajøøi²¹² 'naa' jéei¹gi lagi jna. Joon coon¹³ la joon lí²-i uncoon¹³ 'naa' 'e licaain²¹ 'e cuu² do jiin¹³ la júu³ 'í²¹ 'naa' la mo jéei¹. Joon 'e cuu² do 'e lí² lawa'a coon²¹ 'e 'yaa¹-oo' jon' coon²¹ 'e gatyii²¹i'i tyitsaa²¹mo.

6 Untii¹³duu¹-oo' 'e júu³ lo: 'In tsá² 'in jñí² ca pii³, ca pii³-i jon cóon¹on mo garoo²¹o, pe 'in gajñí² 'láai²gi, la joon jon 'láai²gi incoon¹on. 7 Joon la jaain²¹ 'ná¹ cwo¹ jiin¹³ 'e 'yaa¹-tsi jon' tsu 'wii¹³ 'e 'í¹-tsi 'e 'ná¹-a jon'gi tyitsaa²¹ 'ee. Tsu 'iin²¹²mo Dios 'in cwo¹o júu³ røø²¹. 8 Joon Dios lí²-i cwo¹o 'naa' coon²¹ tøø²mo jilaa²¹ 'e jmaa¹i to² tyii' joon jiin¹³ tya' 'e tíi²¹ tyii' yaamoo' pe ilisá²gi 'e uncóon¹³oon' tsá² xeei²¹. 9 Jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios:

Cwo¹ Dios tsá² taní² 'e 'wo²-tsio.

Joon 'e tyú²-tsio taa²¹a coon²¹ tøø²¹mo.

10 Cwoo¹o Dios 'e jún² 'e jñii²¹i, cwoo¹-o jon 'e 'í¹ 'e tyee²e'. La joon jon icwo¹o 'naa' jilaa²¹ 'e jmaa¹i to² tyii' 'e lí² uncóon¹³oon' tsá² xeei²¹ 'e cwaiin²¹ 'e to² tyú² tyii'. 11 Joon coon¹³ la joon ilisá² tyii' 'e cwó²oo' 'e 'wo²-oo'. Joon mi joon¹³o'o 'e cuu² do 'e gauncaan²¹naa' tya' 'in tsaru¹u' néei¹ Judea, 'in tsá² do icwo¹o 'maai¹³ Dios. 12 Tsu mi uncoon¹³oon' 'in tsá² tya' Dios do jon' wa'a uncoon¹³oon' 'e jmi²¹² 'aa²¹² tya' 'ido pe 'wii¹³ 'naa' icwo¹o 'maai¹³ Dios 'áai¹. 13 Joon tsu 'wii¹³ 'e to² tyú² do 'e gajmaa²aa' iun'goo²¹o tsá² Dios. Iun'goo²¹o tsá² Dios tsu 'wii¹³ gauntiin¹³naa' júu³ tyii' 'e ja²mo líí²naa' 'e júu³ tyú² tya' Cristo. Joon iun'goo²¹o Dios 'wii¹³ 'e cuu² gacwóo¹³oo' 'ido coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa² do 'e 'wo²-oo'. 14 Joon 'in tsá² do cwáain¹ tya'-o ifaa²¹o júu³ tyú² 'wii²¹² tyi'naa' tsu 'iin²¹²mo 'naa'. Tsu Dios nigauncoon¹³on 'ido coon¹³ 'e tyú²moo'. 15 iCwoo²¹o 'maai¹³ Dios 'wii²¹² jilaa²¹ 'elo! iJo 'øøi²¹-tsi' jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios Tyi'!

Tyu² to² Poo² líí¹i apóstol

10 1 Tsu né³e 'e 'wo²-tsi joongi 'e feei¹-tsi Cristo, joon jna, Poo², 'iin²¹²na foo¹³na 'naa' lagi 'e feei¹ Cristo 'naa'. Joon seen²¹mo tsá² 'in jin²in 'e tsá² 'wó¹mo jna mo taan¹na jee²¹² 'naa' pe soo²¹-tsii mo taan¹na li wíin². 2 Joon seen²¹mo 'inlíí¹³ jee²¹² 'naa' 'in jin²in 'e jmoo²¹o'o jilaa²¹ la jmoo¹o tsá² taain²¹² fu juncwii²¹, 'in jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in 'yaa¹. Pe mí³ii tyani²ii' 'e jmáa²gii' 'e tyú² 'e mi yí³aa jee²¹² 'naa' jo 'ná¹ jmáa³aa soo²¹-tsii coon¹³ 'naa' la ijmáa³aa coon¹³ 'in catyaa² do. 3 'E la ja²mo líí¹na'a tsá² taain²¹ fu juncwii²¹ pe jo tíi¹ jna'a la tí¹i tsá² taain²¹² fu juncwii²¹. 4 Tsu 'wii²¹ 'e 'oo²¹o'o 'ii²¹ gøøi¹³ tya' Dios 'e joon líi¹oo'o jileei²¹ 'in 'eei¹ jna'a. Joon 'e 'ii²¹ joon jo li la li 'ii²¹ 'e sá² fu

juncwii²¹ lo. **5** Joon coon¹³ la joon ilii¹i'i jileei²¹ 'in coon²¹ tsá² too² coon¹³ júu³ jloo³. Ilii¹i'i jon jileei²¹ 'in jo cwo¹ júu³ ruu²¹ o coon¹³ jna'a cwáain¹ tya' xiiala lí² cwii¹in tsá² Dios. Joon lii¹i'i jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² 'e jmoo¹o jo nuu¹³u to² tyu² Cristo. **6** Joon mi ngii¹i 'e jmoo²oo' núu¹³uun' jiin¹³ la tí² to² tyu² Cristo 'e tyú² tyii¹i náa¹ 'e 'e²e wúu¹ jileei²¹ 'in jo jmaa¹ a nuu¹³.

7 Ná¹ cón²oon' cwáain¹ coon²¹ tún²-un. Wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e líi¹i 'e tsá² tya' Cristo 'ii, 'ná¹ tí²-tsi jon 'e líi¹na'a tsá² tya' Cristo jon. **8** Joon xufiin¹³ foo¹³na 'naa' 'láai² lagi 'e tii²na cwáain¹ tya' 'e to² gacwo¹ Cristo jna'a jo 'e fa'ii²¹ líi²na, tsu Ña'ñu¹u' gacwo¹ jna'a 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna'a 'naa' 'e cwii¹mogii' Dios jon' wa'a 'e xee²na'a 'e jai² líi²naa'. **9** Joon 'e jí² gasii³na tii²i 'naa' jo 'yuto² wa'a ton²oon' fo²-oo'. **10** Pe 'inlíi¹³ jin²in 'e jmoo³oo 'gøøi¹³ coon¹³ jí² tyiia pe mo taan²¹²na jee²¹² 'naa' lawa'a 'yu'goo²¹oo joon 'wo² 'áai¹ júu³ tyiia. **11** Pe cwoliñí² 'in tsá² do, 'in tsá² 'in jin² la joon, 'e ijmo²¹o'o 'gøøi¹³ coon¹³ jilaa²¹ ijmo²¹o'o la 'gøøi¹³ júu³ tyii¹i 'e sii²¹na'a li wíin² mi gatyalii²¹i'i jee²¹² 'naa'.

12 Xuun² 'i¹-oo' 'e 'ii²¹²na'a jmoo²¹o'o la jmoo¹o 'in tsá² 'in faa²¹a 'e tyú² tya' yaai, tsu jiin¹³ tsá² caa²¹mo jmoo¹o coon²¹ røøi²¹ coon¹³ tsá² xeei²¹. **13** Joon ifaa¹³a'a 'e tyú² tyii¹i yiia'a jiin¹³ tya' 'e to² 'e oo²¹o'o, joon Dios gacwo¹ jna'a wa'a cwóo¹³o'o 'e júu³ tyú² ca jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto. **14** Joon tsu 'wii¹³ jna'oo'o nifu gacwo¹ júu³ tyú² tya' Cristo jee²¹² 'naa' jo faa¹³a'a 'láai²gi lagi 'e tii²na'a. **15** Jon'gi faa¹³a'a 'láai²gi tyii¹i yiia'a tya' to² nigajmaa¹a tsá² xeei²¹ lawa'a to² tyii¹i yiia'a. Pe 'i¹-tsii¹ mo nigafee¹ 'e jai¹ líi²na'a la joon ilifee¹ to² tyii¹i jee²¹² 'naa'. **16** Joon mi ngii¹i joon 'i¹-tsii¹ 'e cwoo²¹o'o 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² li 'ngoo¹³ li née¹²naa'. Tsu jo 'ii²¹² jna'a faa¹³a'a tyú² tyii¹i cwáain¹ tya' to² nigajmaa¹a tsá² xeei²¹.

17 Joon wa'a 'iin²¹² tsá² faa²¹a júu³ tyú² tya'a yaai, cwofaa²¹a jilaa²¹ 'e tyú² 'e gajmaa¹a Ña'ñu¹u' tya'o. **18** Tsu jon' 'in tsá² do 'in faa²¹a tyú² tya'a yaai 'in 'ii²¹ Dios pe 'ii²¹mo Dios 'in tsá² 'in faa²¹a Ña'ñu¹u' tyú² tya'a.

Un'øøi¹ Poo² ña'a

11 **1** iJmaa²aa' feei¹-oo' 'wii²¹² tyiia jiin¹³ la nigajmaa²aa' la 'ii²¹² jmáa³aa caa²¹na! **2** Tsu tsá tyii²¹ jna coon¹³ 'naa' 'wii¹³ Dios. Tsu lawa cwo¹ tsá² júu³ tya'a 'e 'ii²¹i 'in gamúui¹ jamíi¹ la joon jon 'iin²¹²na jmáa³aa coon¹³ 'naa' tya' Cristo. 'iin²¹²na jee¹na 'naa' tyaníi¹ líi¹naa' lawa jaain²¹ simí² 'in tyúí¹, 'in jo mo ga'láa¹a. Lawa'a jaain²¹ simí² 'in nacui² cwoo²¹o coon¹³ jaan²¹mo tsañu¹. **3** Pe 'goo²¹-oo 'e nigacon² tsá² 'naa' too² la nigacon² 'in mii²¹ do too² Eva coon¹³ 'e jmii¹-tsi tya'a. Canii²¹mo gali'in²¹²naa' Cristo mo 'wiin²¹ pe 'goo²¹-oo 'e la mo túu¹³u 'e jai² líi²naa' do. **4** Tsu 'ii¹³naa' júu³ røø²¹ 'in tsá² jalíin²in cwo¹ 'naa' júu³ tya' jaain²¹ Jesús 'in sii²¹gi lagi 'in Jesús 'in

gacwoo¹³o'o 'naa'. Joon jløø¹³moo' 'ii²¹naa' 'e espíritu 'e jon' 'in Espíritu Tyú gacwo¹ Dios 'naa'. Joon 'e júu³ tya' 'in tsá² do sisii²¹i lagi 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e ganuu²¹uu'. **5** Pe líi²na 'e jo xáai¹gii jiin¹³xu lagi 'in tsá² do 'in 'i¹-tsi 'e líi¹i apóstoles 'in tyiin²gi 'áai¹. **6** Joon xufiin¹³ jo tii²na foo¹²¹oo cwú¹ la tii²i 'ido, 'øø²¹mo-tsigii lagi 'ido. Joon coon¹³jilaa²¹ 'e gajmoo²¹o'o ga'e¹² jna'a 'naa' la joon.

7-8 Joon mo taan²¹²na jee²¹² 'naa' 'in tsá² jai¹² líi²i Cristo 'in néei¹ li xiia' gacwo¹o jna cuu² la 'ii²¹² cwo¹³oo 'naa' 'e júu³ tyu². Coon²¹ jo ngáa¹mo gajmáa³aa 'e gó²-o tyi'naa' mo gacwo¹³oo 'naa' 'e júu³ tyú² jo 'e 'laa²¹ gacón³oon. Gajmée¹na 'ñii'a 'in wéi¹ tsu gali'iin²¹²na jmáa³aa 'e tyú² tyii'. **9** Joon mo ga'óo³oo jmii²¹² 'aa²¹² jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' ga'ín²in cúu¹u 'wii²¹² tyiia, tsu 'in tsaru¹u' 'in néei¹ Macedonia gacwoo¹o 'e jmaai¹ to² tyiia. Joon coon¹³ la joon jo gauntyí²na jiin¹³ jaain²¹ 'naa'. Joon la joon-on ijmáa³gii. **10** Ñí³oo 'e júu³ jai¹² tya' Cristo la joon jon ñi³oo 'e tí²-tsii cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' Cristo jo 'ee 'laa¹³ cón³oon. Joon jiin¹³ jaan²¹naa' 'in néei¹ Acaya ityuu¹³mo jna 'e jmóo³oo la joon.

11 Joon mo jmóo³oo la joon, ¿ti líi¹naa' 'e jo 'iin²¹²gii 'naa'? Jo líi¹naa' la joon tsu ñí² Dios xiiala 'e 'iin²¹²na 'naa'.

12 Joon ijmáa³gii jiin¹³ la nigajmáa³aa. Joon coon¹³ la joon jo lí² faa²¹a tyú² tya'a yaai 'in tsá² do 'in 'iin²¹²in jmáa¹a coon²¹ røøi²¹ coon¹³ jna'a coon¹³ 'e to² jmoo²¹o'o. **13** Tsu 'in tsá² do jo tsei¹² líi¹i apóstoles, coon²¹ 'ido too². Lí' jmoo¹-o 'e líi¹i apóstoles tya' Cristo. **14** Joon jo 'ná' jmoo²¹o' tsa'goo²¹-tsi' mi lín²in la joon, tsu 'wii' 'ña'a Satanás jmeei¹³ 'ña'a 'e líi¹i lawa jaain²¹ ángel 'in tyúi¹. **15** Joon wana gajmee¹i fii²¹²i 'ña'a 'in tsá² do 'e líi¹i 'in tyúi¹, la joon ijmáa¹a tsá² tya'a. Pe mo li tséi¹ 'ii²¹i 'in tsá² do jiin¹³ la tii²i tya' 'e gajmaa¹a.

Wúu¹ 'e ganí²¹ Poo²

16 Fuu²¹²uu 'naa' tún¹: jo líi²naa' 'e tsá² caa²¹na. Pe wana líi²naa' la joon, nuu²¹duu' 'e júu³ lo 'e faa²¹a jaain²¹ tsá² caai²¹ 'e tyú² tya'a 'ña'a. **17** Jo gatyú¹² Ña'ñu¹u' jna to² 'e fuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ lo, jiin¹³ 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e tyú² tyiia 'ñii'a lawa'a jaain²¹ tsá² caa²¹na. **18** La faa²¹a júu³ tyú² tya'a yaai la joon ifuu²¹²uu. **19** Tsu 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ tsá² caai²¹ tsu jmii¹-oo' 'áai¹. **20** Joon 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ 'in 'iin²¹²in lín²in fii²¹² 'naa', si 'in 'iin²¹²in cón² jilaa²¹ 'e 'oo²oo' 'ee, si 'in 'iin²¹²in tyu¹² to² 'naa' 'ee, si jo tsáai¹-tsi 'naa' 'ee, si jnáa¹a ní²ii' 'ee. 'Áai¹ 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ la 'ii. **21** Pe jna'oo'o, jo gatyá¹-tsii'i jmoo²¹o'o jilaa²¹ 'elo joon tsu 'wii¹³ joon jo galitsáai¹-oo' jna'a.

Joon wana lí² faa²¹a tsá² xeei²¹ 'e tyú² tya'a 'ña'a la joon jon lii¹ii jna, xufiin¹³ lawa'a tsá² caa²¹na ifaa²¹a. **22** ¿Ti faa²¹a 'in tsá² do jmí¹ tya' tsá² Israel? Fo²oo jna jon. ¿Ti líi¹i 'in tsá² do tsá² Israel? Jna jon líi¹na la joon. ¿Ti líi¹i 'in tsá² do jún² tya' 'lii²¹² Abrraham? Líi¹na la joon jon.

23 ¿Ti jmoo¹o 'ido to² tyu¹² Cristo? Jna jmoo³gii lagi 'ido xufiin¹³ lagi tsá² caa²¹mo fo²oo. Nijmáa³aa to² 'ii²¹gi lagi 'ido, joon gapoo¹i tsá² jna 'láai²gi lagi 'ido, joon gatain¹² tsá² jna 'nuñí³ 'láai²gi lagi 'ido, joon 'láai²naa¹³ coon²¹xu-u jo gajún¹na. **24** Joon 'ná² naa¹³ gapoo¹i 'in tsá² Israel jna coon¹³ 'nii²¹² azote. Dyadyá² tsi 'ñú¹ tsi gapoo¹i jna la cafu. **25** Joon 'ni¹ naa¹³ gapoo¹i tsá² jna coon¹³ sii². Joon cafu gatyuu¹³ tsá² jna coon¹³ cuun²¹². Joon 'ni¹ fu gatá² 'e barco do 'e 'yúu³na. Joon cafu 'yúu³na jmiñi¹³ coon²¹ núu¹ coon²¹ jmiñi²¹². **26** Coon²¹ tøø²mo 'yúu³na fu¹ li licón² jmiñi²¹ jna, joon li seen²¹in 'uun²¹. Joon 'iin²¹²in tsá² jmee¹i jna la tsá² góo³oo tiin¹³ la 'in jo lí¹i la joon. Joon doñixiia' ngí³ii ngí¹na tói¹ 'mó¹ si 'yúu³na ciudad 'ee, si jee²¹² tyiia²¹ 'ee, si ni jmiñi¹³ 'ee, si jee²¹² tsá² 'e lí² jin¹²o 'e jai² lí²i 'ee. **27** Ga'woo²¹oo 'áai¹ joon gamóo³oo wúu¹, 'láai²gi fu jo cwúu³na li ngí³ii joon tsaun'áa³na joon unjmí³na tsu jo 'e sá² døø¹³øø. Joon galicwocí³na tsu jo 'ee sin¹³iin sá².

28 Joon fee¹gi lagi jilaa¹²¹ 'elo ga'i¹-tsii 'áai¹ tya' jilee¹²¹ 'in tsá² jai¹² lí²i Cristo catyaai². **29** La lí¹i 'ii lí¹i jna jon, wa'a 'woo¹i, la joon jon 'woo¹i jna jon. Joon wa'a xuu²¹i tsaa², jna jon 'i¹-tsii 'áai¹ 'wii²¹² tya'a. **30** Tsu 'wii¹³ joon wa fuu²¹²uu 'naa' 'e tyú² tyiia 'ñii'a ifuu²¹²uu 'naa' jilaa¹²¹ 'e 'e²e 'naa' 'e wa'a jo pí³-tsii. **31** Joon Dios, Jmii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo, ñii¹o 'e fuu²¹²uu la jai¹². Joon jiin¹³ 'ii tí²i wa'a un'goo¹o tsá² 'ii coon²¹ tøø²mo. **32** Joon mo taan²¹²na fuu²¹ Damasco 'in tsaa²to² do to² tyu' róøi¹³ Aretas gali'in²¹²in taain¹³ jna 'ñuñí³. Joon gasii²¹i 'láa² wa jóø²ø la caain²¹ li ngí¹i tsá² 'e 'oo²¹ 'e ngó¹ cu¹² lí² 'e fuu²¹ do. **33** Pe gaxaa¹mo tsá² jna, yúu³na mi'tó², coon²¹ 'ootoo²¹ tsi 'e 'oo² do. Joon galáa²mo la joon.

La wa'a 'e gacii¹o Poo²

12 **1** Jo 'ee to² 'ii³gi tyiia wa'a fuu²¹²gii 'e tyú² tyiia 'ñii'a pe 'ná¹-a fuu²¹²gii jilaa¹²¹ 'e gací³ii coon¹³ jilaa¹²¹ 'e ga'e² Ña'ñu¹u' jna. **2** Cwii¹mo jaain²¹ tsá² 'in jai¹² lí²i Cristo. Joon ningóo¹ dyatyún² jiin²¹ 'e gasaa¹i 'ido fu ñu'fú². Gangóo¹ fu coon²¹ li sii²¹ ñu'fú² tí² 'ni¹. Jo ñii³ii wa'a gangóo¹ moo¹ taa²i si jo ngóo¹ 'ee. Jiin¹³ Dios ñii¹i. **3** Pe ñii³oo 'e gasaa¹i 'in tsá² do fu ñu'fú² jiin¹³ jo ñii³ii wa'a 'yuu¹i moo¹ taa²i si jo 'yuu¹i 'ee. Jiin¹³ Dios ñii¹i. **4** Joon fu ñu'fú² do ganúu²u júu³ 'uui²¹ 'áai¹ 'e jiin¹³ jaain²¹ tsá² tí²i faa¹²¹a. **5** Lí²-i jmáa³aa jløø¹³na 'nii'a 'wii¹³ jaain²¹ tsá² la 'ii, pe jo lí² jmáa³aa jløø¹³na 'wii¹³ 'ñii'a. Unjløø¹³na 'ñii'a jiin¹³ wa'a jo pí³-tsii. **6** Joon wana fuu²¹²uu 'e tyú² tyiia 'ñii'a jo 'yuu² caa²¹na tsu fuu²¹²uu jiin¹³ la jai¹² pe jo fuu²¹²uu la joon. Tsu jo 'iin²¹²na wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e fee¹gi tyiia lagi jóø²ø 'e jmóo³oo si 'e ganúu²uu foo²¹oo 'ee. **7** Joon xufiin¹³ fee¹ 'áai¹ jilaa¹²¹ 'e ga'e² Dios jna, jo unjløø¹³na 'ñii'a tsu Dios gacwo¹o jna 'e galí¹na coon²¹ jmoowúu¹ 'e lí² lawa coon²¹ tóon¹ yu² ngú³uu. Lawa'a 'e²e Satanás jna wúu¹. **8** Joon gamí³ii 'ni¹ naa¹³ tyani Ña'ñu¹u' wa'a i'láa²na 'e jmoowúu¹ tyán³aan do. **9** Pe

Ña'ñu¹u' gajin²o sii²¹i jna: "Lín²mo tyi'i 'e 'iin²¹²na 'na. Joon mo 'woo²i tsá², joon lí² li²i tsá² 'e 'ii²¹ tyiia uncoon¹³ 'ido." Tsu 'wii¹³ joon unjløø¹³na 'e jo pí³ 'oo²oo tsu coon¹³ la joon lí² li²i tsá² 'e coon¹³ 'ii²¹ tya' Cristo jmóo³oo jilaa²¹. **10** Unjløø¹³na 'e jo pí³ 'oo²oo, unjløø¹³na jon mo ungøø²i tsá² jna, coon¹³ jilaa²¹ jmii²¹² 'aa²¹², joongi mo 'øø¹ tsá² jna coon¹³ jilaa²¹ fa'í³ ga'oo²oo 'wii²¹² Cristo. Tsu mo jo pí³ 'oo²oo 'ñii'a lí² cwo² Cristo jna pí³.

'í¹-tsi Poo² 'in tsá² jai² lí²i Cristo néei¹ Corinto

11 Tyitsaa²¹²mo gafuu²¹²uu 'e tyú² tyiia 'ñii'a tsu jo mo faa¹³naa' la joon. Joon 'naa'oo' 'ná¹ foo¹³naa' 'e tyú² tyiia, tsu jiin¹³xu 'e feei¹gi lagi jna 'in tsá² do 'in jin²in 'e lí¹i apóstoles 'in tyiin²gi lagi jna, 'in tsá² do 'in lí¹naa' tsá² tya'a. Joon jo 'ee to² 'iin³ jna. **12** Joon la 'ii²¹² taan²na jee²¹² 'naa' gajmáa³aa la jmoo¹o apóstoles 'e litsaa²mo-'oo' 'e la ja²mo lí¹na apóstol tya' Cristo. Gajmáa³aa milagros, joon gajmáa³aa jon li² 'e ganga'goo²¹-'oo' xufiin¹³ gafaa²¹ tsá² 'laa²¹ tyiia. **13** Joon cwáain¹ tyii' jo gajmee¹na 'naa' xaa²¹gi lagi 'in tsá² jai² lí²i Cristo 'in néei¹ li xiia', jiin¹³ jo mo gacóon³oon 'laa¹³ tya' jiin¹³ jaan²¹naa' 'wii¹³ 'e júu³ tyú² do. iFeei¹ jmáa²-'oo' 'wii²¹² tyiia!

14 Ti lí² ti 'ni¹ naa¹³ 'e yajøø³na 'naa' joon jo 'iin²¹²na untyí²na 'naa'. Tsu jo 'iin²¹²na 'e 'oo²xu, jiin¹³ 'e 'iin²¹²na wa'a 'ii¹³naa' jna 'e 'yaa¹-'oo'. Tsu sáa³ jmii²¹ tsá² 'ná¹ uncaain²¹ cuu² tya' jóon¹on jon'on jóon¹on tya' sáa³ jmii²¹. **15** Joon 'e 'yaa¹-tsii 'in'íin³na jilaa²¹ 'e 'oo²oo tya' 'e tyú² tyii' joon ca icwo³oo 'ñii'a tya' 'e tyú² tya' almas tyii' xufiin¹³ lí²na 'e 'láai²gi 'e 'iin²¹²na 'naa' 'e xugu 'iin²¹²naa' jna.

16 Joon xufiin¹³ 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' 'ñii'o 'e jo gacóon³oon 'laa¹³ tyi'naa', 'in tsá² do jin²in 'e tii²¹na 'áai¹ joon gacon³oon 'naa' too². **17** Fee¹³naa' jna: ¿Ti gacon³oon 'naa' too² 'wii¹³i 'in tsá² do 'in gasiín³na jee²¹² 'naa'? **18** Gamí³ii tyani Tito wa'a tsajøø²¹²i 'naa' joon gasií³na 'in tsaru¹u' catyaa²¹ do. ¿Ti gacon² Tito do 'naa' too²? 'E la ja²mo, 'in tsá² do 'i¹-tsi la 'i¹-tsii cwáain¹ tyi'naa' joon jmoo¹o la jmóo³oo tyii'. **19** ¿Ti lí²naa' 'e un'øø¹na'a yiia'a tyaní²ii'? Jo jmoo²¹o'o la joon tsu tyani Dios fee¹³na'a 'naa' joon coon¹³ 'e sii²¹ Cristo. Joon jilaa²¹ 'e jmoo²¹o'o, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, jmoo²¹o'o wa'a lí² licwii¹mogii' Dios. **20** Tsu 'goo²¹oo 'e mi yajøø²¹²na 'naa' jo ngi¹ 'naa' jiin¹³ la 'yaa¹-tsii jon'gi jmóo³oo jiin¹³ la 'yaa¹-'oo' 'naa'. 'Goo²¹oo 'e xee²¹naa' ruu²¹naa', joongi 'óo²oo' tsiiwúu¹. Seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in 'nii²¹-tsi, joongi 'in 'i¹-tsi yaa¹, joongi 'in jmoo¹o 'atsáa¹-a, 'in faa²¹a 'e gó² tya' ruu²¹i, 'in unjløø¹³i yaa¹, joon 'in to¹² mii¹³. **21** Joon 'goo²¹oo 'e 'áa³aa fa'ii²¹ tyani Dios 'wii¹³ 'inlíi¹³ 'naa' mi yajøø²¹²na 'naa' joon 'wii¹³ 'inlíi¹³ 'naa' ci³oo 'áai¹ 'wii¹³ tsaa² ga'naa¹ 'naa' la mo jéei¹. Joon jo gatúu² 'naa' jilaa²¹ 'e gali'lii³naa', joon jo gatúu² 'naa' feei²¹ tsamí² tsá² xeei²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gó²gi 'e gajmaa²aa'.

Júu³ li gatséi¹

13 1 Ti li ti 'ni¹ naa¹³ 'e yajøø²¹² na 'naa'. Joon lí²-i 'ni¹i tsaruu²¹i jiin¹³ coon¹³ 'e júu³ røø²¹ coon¹³ tya' gáí¹ gaai²¹ testigo.

2 Joon mo gataan²¹² na jee²¹² 'naa' li ti tún² gafuu²¹²uu 'naa' joon fuu²¹²uu 'naa' li wíin² jileei²¹ 'naa' coon¹³ 'in tsá² do 'in ga'noo¹o tsaa² 'e jo jmáa³gii feei¹-tsii tya' 'in 'noo¹o tsaa² mi yíi³aa tún¹. 3 Cwoliñii²ii' 'e faa²¹a Cristo 'wii²¹² jna, joon jo galí¹i Cristo 'e 'wói¹ jee²¹² 'naa' pe ga'e² 'naa' 'e 'ii²¹ tya'a. 4 'E la ja²mo, gajúun²mo Cristo tsaa' crúu¹ lawa jaain²¹ tsá² 'wói¹ pe jiin¹o coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios. La joon jon jna'a, líi¹na'a tsá² 'wó¹mo la 'ii, pe sicaan²¹na'a coon¹³on jiin¹i'in jon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon lí² uncoon¹³na'a 'naa' cwii¹naa' Dios.

5 Cón²oon' cwáain¹ wa'a ngii²ii' jiin¹³ la jai² líi²naa'. Cón²oon' cwáain¹ yaanaa'. Cwoliñii¹ii' 'e ngi¹ Jesucristo jee²¹² 'naa' wa' 'e la ja²mo jai² líi²naa' 'ii. 6 Joon líi²na 'e liñii² 'naa' 'e ngi¹ Jesucristo coon¹³ jna'a. 7 Joon mii²¹i'i tyani Dios 'e jo jmaa²aa' jiin¹³ coon²¹ 'e gó². Jo mii²¹i'i la joon wa'a 'i¹-tsi tsá² tyú² tyii'i. Jiin¹³ 'e 'ii²¹² jna'a 'e jmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú². Jo 'ee lí¹ wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e jo tseein²¹ to² tyii'i. 8 Tsu 'wii¹³ joon, wa'a jmoo²oo' 'e jai² jo 'e sá² 'e fee¹³na'a 'naa' jiin¹³ li uncoon¹³na'a 'naa' 'e jai²gi líi²naa'. 9 Joon jløø¹³moo'o mo líi¹na'a tsá² 'wói¹ pe 'naa'gii' líi¹naa' tsá² pí³-tsi joon mii²¹i'i tyani Dios 'wii¹³ 'naa' 'e ijmee¹³i Dios 'naa' tsá² 'in galityú¹mo 'naa'. 10 'Yuto² joon síi³na 'e jí² lo tíi²i 'naa' mo jo taan²¹²na jee²¹² 'naa' 'e jo 'ná¹-a jmáa³aa 'gøøi¹³gii coon¹³ 'e to² 'óo³oo mi yíi³aa, tsu 'in Ña'ñu¹u' gacwo¹o jna 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna 'naa' 'e licwii¹naa' 'ii jon' wa'a 'e xée¹na 'e jai² líi²naa'.

11 Tsee²mo júu³ tyiia, tsaru¹u', joon mí³ii tyaní²ii' wa'a 'noo²oo' jiin¹³ 'e tyú²-u, joon nuu²uu' júu³ tyiia, canii²mo 'i¹-oo', joon cwoseen²¹moo' 'e tyú². Joon 'in Dios 'in 'iin²¹²in jna' joon jmoo¹o 'e tyú² síi¹³-tsi' ingi¹ coon¹³ 'naa'. 12 'Aa²¹²moo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ júu³ tyú². 13 Joon 'in tsá² jai² líi²i Cristo 'in néei¹ lo jin²in 'aa²¹²moo'.

14 'E 'ii¹³naa' 'e cwa³ tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo. Cwoliñii²ii' 'e 'iin²¹²in Dios 'naa' joon 'e ngi¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jee²¹² 'naa'. Amén.